

Τα θεμελιώδη δικαιώματα στα σύνορα της ΕΕ: οι εκθέσεις του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αποκαλύπτουν μελλοντικές προκλήσεις

Δύο νέες εκθέσεις του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) σκιαγραφούν την κατάσταση που επικρατεί στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα εναέρια και χερσαία σύνορα της ΕΕ, τα οποία αποτελούν τα πρώτα σημεία εισόδου στην ΕΕ αιτούντων άσυλο, αλλά και θυμάτων εμπορίας με σκοπό την εργασιακή και σεξουαλική εκμετάλλευση και την αφαίρεση οργάνων.

Οι εκθέσεις βασίζονται σε έρευνα που διεξήχθη σε πέντε αερολιμένες και έξι κύρια σημεία διέλευσης χερσαίων συνόρων και καταδεικνύουν τις δυνητικές παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ. Από κοινού με την προγενέστερη έκθεση του Οργανισμού σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα στα νότια θαλάσσια σύνορα της ΕΕ, οι δύο αυτές μελέτες περιγράφουν τη μεταχείριση των ατόμων που εισέρχονται στην ΕΕ και διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης για το σεβασμό των ανθρωπίνων τους δικαιωμάτων.

«Τα σύνορα της ΕΕ αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής της με τον έξω κόσμο. Από εκεί ακριβώς αρχίζει η υποχρέωση της ΕΕ για σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων», δήλωσε ο διευθυντής του Οργανισμού, Morten Kjaerum. *«Κάθε ενέργεια της ΕΕ με γνώμονα τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της πρέπει να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα. Κάθε ενέργεια της ΕΕ, αποσκοπώντας να βοηθήσει τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, πρέπει να είναι συμβατή με τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η συμπερίληψη του ζητήματος των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις αξιολογήσεις Σένγκεν, όσον αφορά τους συνοριακούς ελέγχους, αποτελεί ήδη ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Τα ζητήματα ασφάλειας των συνόρων δεν πρέπει να υπονομεύουν παραμερίζοντας θεμελιώδη δικαιώματα, τα οποία πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της σύγχρονης και ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων».*

Οι δύο νέες εκθέσεις αποκαλύπτουν μια σειρά ζητημάτων τα οποία έχουν αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα των υπηκόων τρίτων χωρών που φθάνουν στην ΕΕ. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις των ερευνών, ο Οργανισμός διατυπώνει σειρά προτάσεων που για τη βελτίωση διασφάλισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ, οι οποίες απευθύνονται προς τους φορείς χάραξης πολιτικής της ΕΕ και των κρατών μελών, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών Μελών της ΕΕ (FRONTEX) και τους αξιωματικούς που υπηρετούν σε συνοριακούς σταθμούς ελέγχου. Ορισμένες εξ αυτών είναι οι ακόλουθες:

- Παρότι οι συνοριοφύλακες λαμβάνουν οδηγίες για τη μεταχείριση των επιβατών με σεβασμό και επαγγελματισμό, ορισμένοι επιβάτες θεώρησαν ότι ήταν απρόθυμοι να βοηθήσουν, μη ανταποκρινόμενοι και λεκτικά εχθρικοί.. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την **καταπολέμηση σοβαρών μορφών προσβλητικής συμπεριφοράς σε βάρος ταξιδιωτών.**

- Λιγότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες συνοριοφύλακες στα αεροδρόμια δήλωσαν ότι είχαν ενημερώσει τα άτομα που υποβλήθηκαν σε ενδεδειγμένο συνοριακό έλεγχο για τους λόγους για τους οποίους διενεργήθηκε ο έλεγχος. Πάνω από τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων ανέφεραν επίσης ότι δεν ενημερώνουν τα άτομα στα οποία απαγορεύεται η είσοδος στην ΕΕ σχετικά με το πού μπορούν να απευθυνθούν για την παροχή νομικής συνδρομής. Οι συνοριοφύλακες οφείλουν να παρέχουν σε όλους τους επιβάτες **έγκαιρη και επαρκή ενημέρωση** σε περιπτώσεις διενέργειας ενδεδειγμένων ελέγχων ή απαγόρευσης εισόδου. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να προωθούν πιο ενεργά την εκμάθηση γλωσσών από συνοριοφύλακες και να θεσπίσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς παροχής υπηρεσιών διερμηνείας στα συνοριακά σημεία διέλευσης.
- Όσον αφορά τα σημεία διέλευσης των χερσαίων συνόρων, δύο στους τρεις συνοριοφύλακες ανέφεραν ότι δεν ξεκινούν διαδικασία χορήγησης ασύλου ακόμη και σε περιπτώσεις όπου οι ταξιδιώτες αναφέρουν ότι απειλείται η ζωή ή η ελευθερία τους εάν επιστρέψουν στη χώρα από την οποία αναχώρησαν. Σε επίπεδο αερολιμένων, μόνο το 22% των συνοριοφυλάκων είχαν λάβει γραπτές οδηγίες σχετικά με τον εντοπισμό πιθανών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Απαιτείται, συνεπώς, η **καλύτερη επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση** των συνοριοφυλάκων για τον εντοπισμό των αιτούντων άσυλο ή των μεταναστών που είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων. Οι αρχές διαχείρισης των συνόρων οφείλουν επίσης να μεριμνούν για τη θέσπιση και εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και την παροχή σχετικής κατάρτισης σε συνοριοφύλακες που έρχονται σε επαφή με παιδιά.
- Οι εγκαταστάσεις κράτησης μεταναστών στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος ή οι οποίοι δεν διαθέτουν τα αναγκαία έγγραφα είναι συχνά ανεπαρκώς εξοπλισμένες, μολονότι η κράτησή τους μπορεί να διαρκέσει αρκετές ώρες, σε ορισμένα αεροδρόμια δε, ακόμη και αρκετές ημέρες. Τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι **εγκαταστάσεις** κράτησης των ατόμων στα οποία, έχει απαγορευθεί η είσοδος στην ΕΕ **καλύπτουν τις βασικές ανάγκες τους**, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης πρόσβασης σε τροφή και νερό.

Η ετήσια **Διάσκεψη του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ**, οι εργασίες της οποίας ξεκινούν σήμερα, επικεντρώνεται φέτος στο ζήτημα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της μετανάστευσης στην ΕΕ. Πέρα από τη διαχείριση των συνόρων, οι συζητήσεις της διάσκεψης θα εστιάσουν σε θέματα όπως η προστασία των παιδιών, η ένταξη των μεταναστών και ο αυξανόμενος ρατσισμός κατά μεταναστών που παρατηρείται σε ορισμένες περιοχές. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες θα συζητήσουν σχετικά με τις προκλήσεις που θέτουν οι πρόσφατες πιέσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ για τις χώρες υποδοχής, καθώς και τους τρόπους αντιμετώπισης της κατάστασης. Για το αναλυτικό [πρόγραμμα](#) και τον κατάλογο συμμετεχόντων, επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο της διάσκεψης.

Μπορείτε να μεταφορτώσετε το πλήρες κείμενο των εκθέσεων στις ακόλουθες ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

- [Fundamental rights at airports: border checks at five international airports in the European Union \(Τα θεμελιώδη δικαιώματα στους](#)

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

αερολιμένες: συνοριακοί έλεγχοι σε πέντε διεθνείς αερολιμένες της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

- Fundamental rights at land borders: findings from selected European Union border crossing points (Τα θεμελιώδη δικαιώματα στα χερσαία σύνορα: πορίσματα της έρευνας σε επιλεγμένα συνοριακά σημεία διέλευσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση)

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με την ομάδα μέσω ενημέρωσης του FRA

E-mail: media@fra.europa.eu / Τηλ.: +431, 58030, 642

Σημειώσεις προς τους συντάκτες:

- Οι επιτόπιες εργασίες για την έκθεση αναφορικά με τα εναέρια σύνορα διεξήχθησαν στους αερολιμένες Charles de Gaulle (Γαλλία), Fiumicino (Ιταλία), Φρανκφούρτης (Γερμανία), Μάντσεστερ (Ηνωμένο Βασίλειο) και Schiphol (Κάτω Χώρες)
- Οι επιτόπιες εργασίες για την έκθεση σχετικά με τα χερσαία σύνορα πραγματοποιήθηκαν στο El Tarajal και τη Ceuta (Ισπανία/Μαρόκο), στο Kapitan Andreevo (Βουλγαρία/Τουρκία), στους Κήπους (Ελλάδα/Τουρκία), στο Medyka (Πολωνία/Ουκρανία), στο Rösztke (Ουγγαρία/Σερβία) και στο Vyšné Nemecké (Σλοβακία/Ουκρανία)
- Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο του FRA στον τομέα του ασύλου, της μετανάστευσης και των συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δημοσιεύσεων, είναι διαθέσιμες στον δικτυακό ιστότοπο του FRA.